

creative
tinkers

De opbouwwerker is de ultieme community werker

Blog van creative tinker:

Daniel Pit

Wat doe jij eigenlijk voor werk?

“Wat doe jij eigenlijk voor werk?” Dit is een vraag die menig opbouwwerker schrik aanjaagt. Als je antwoordt word je getraakteerd op de meest uiteenlopende reacties. Zo sprak ik laatst iemand die dacht dat dit vak al in de jaren tachtig was afgeschaft, ook heb ik wel eens iemand horen zeggen dat het zwaar werken is in de bouw. Als de opbouwwerker begint te sputteren volgt de onvermijdelijke vervolgvraag: wat is opbouwwerk dan wél? Die vraag is lastiger te beantwoorden dan het lijkt, dat ligt wat mij betreft niet aan de opbouwwerker zelf maar aan de vele gedaanten die het vak heeft aangenomen door de jaren heen. Opbouwwerkers werken in dienst van de samenleving, met bewonersgroepen die hun ambities werkelijkheid willen zien worden. De samenleving, het kantoor van de opbouwwerker, verandert. Een opbouwwerker kan niet anders dan mee veranderen. Daar komt de invloed van de eigen organisatie en de overheid nog bij! Het is belangrijk voor het opbouwwerk om te weten welke positie het beste past bij de huidige tijd.

Prachtige grondbeginselen

Het opbouwwerk is van oudsher een speelbal van haar opdrachtgevers. Hoewel het vak ooit is vormgegeven vanuit prachtige grondbeginselen kan niemand deze meer voor de geest halen en is het vak alle kanten opgeschoten door de jaren heen. Laten we hier niet te lang om treuren. Zoals ieder tijdsgewricht kansen met zich meebrengt liggen er ook nu mogelijkheden om het opbouwwerk een zinvolle plek te geven in het moderne sociaal werk. In de wijkteams of daarbuiten kan het opbouwwerk een unieke rol vervullen en zich bezighouden met het uitgangspunt waar niemand anders zich zo intensief mee bezighoudt: community.

Community

Laat ik eerst uitleggen waarom ik het begrip community gebruik en niet (leef)gemeenschap of iets dergelijks. Community is als een fijn geslepen diamant, het woord kent betekenissen als:

- een groep mensen die leeft op dezelfde plek onder dezelfde overheid;
- mensen met dezelfde interesses, geloof of andere overeenkomsten;
- het publiek in zijn algemeenheid;
- delen, deelnemen, gemeenschap.

Met de bovenstaande betekenissen tekent zich wat mij betreft het speelveld van de opbouwwerker af. Aan de ene kant fysiek, een plek (wijk, buurt of dorp) waar mensen samenleven en verbindingen met elkaar aangaan en aan de andere kant netwerken van mensen met dezelfde interesses. De opbouwwerker is wat mij betreft de ultieme community werker.

Unieke kracht

In mijn dagelijkse praktijk valt het op dat er in wijkteams veel aandacht is voor zorg en ondersteuning. Dat is vanzelfsprekend een goede zaak, als er mensen hulp nodig hebben moet een wijkteam die hulp bieden. Je zou verwachten dat de toevoeging van opbouwwerk/community werk in een wijkteam zou leiden tot een holistische kijk op een gebied en haar inwoners. In de praktijk valt dit tegen. De opbouwwerker krijgt een caseload op het bureau en verzand in allerlei kwesties van curatieve aard en komt niet toe aan preventie. Dat terwijl de unieke kracht van de opbouwwerker nu net ligt in het versterken van groepen mensen en het daarmee voorkomen en oplossen van problemen. Niet reactief maar preventief. Het gevolg? Ongelukkige opbouwwerkers, matige hulpverlening en gebrekkig preventiewerk.

Sinaasappelpeller

Laatst probeerde ik met een sinaasappelpeller, zo'n ding dat ze vroeger op Tupperwareparty's gratis weggaven, een schroef los te draaien. Hoewel een sinaasappelpeller lijkt op een schroevendraaier is het ding daarvoor niet bedoeld. Hij brak dan ook onmiddellijk af. Conclusie: laat het community werk zich bezighouden met het versterken van netwerken, het helpen organiseren van informele hulp en het coachen van bewonersgroepen. Zo maken we niet alleen de community werker blij, maar een heel wijkteam dat een unieke eigenschap heeft verworven waardoor de kwaliteit van de hulpverlening verbetert.

